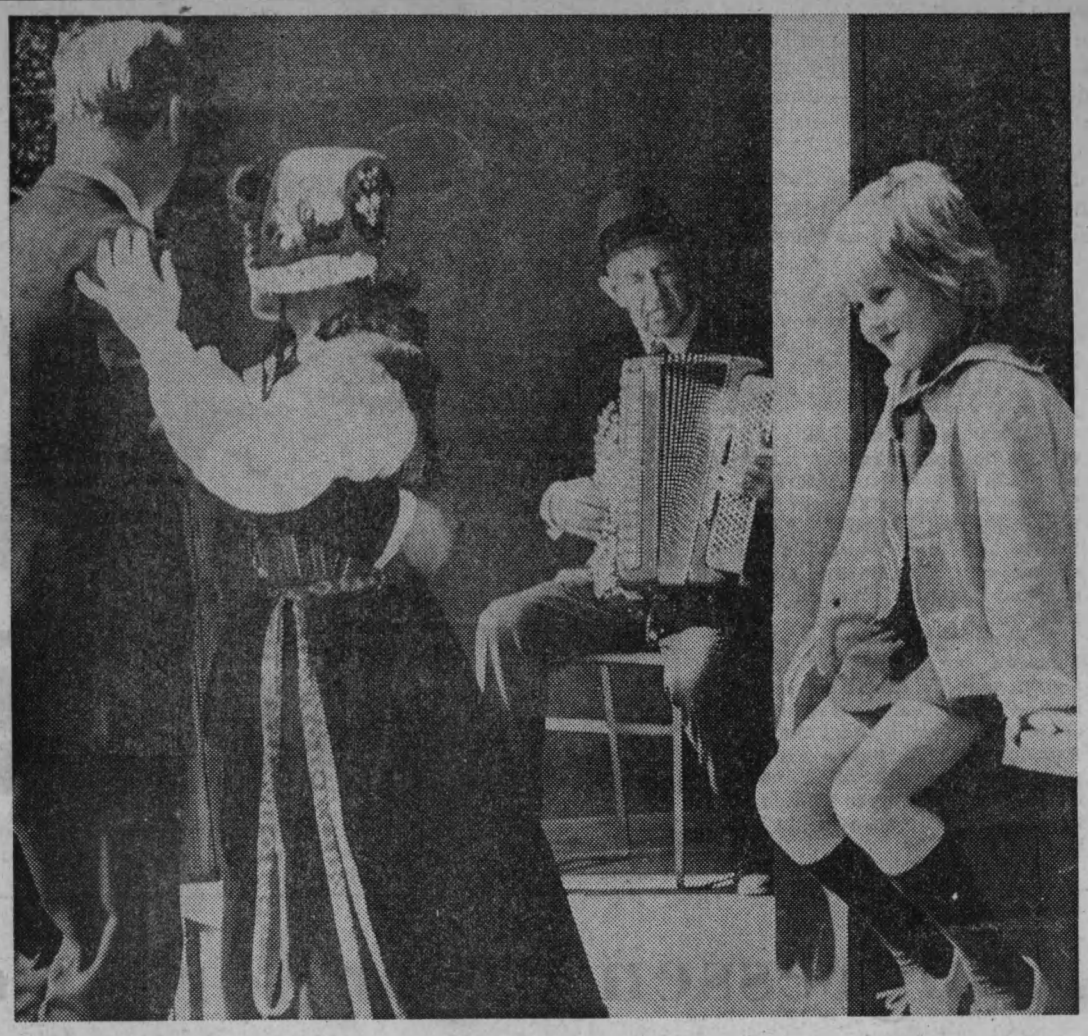

Debatt kring folkmusik:

Duger Wappersta-Lasse för ett ZORN-MÄRKE?

● Wappersta-Lasse med sina magdeburgerspel är en av Södermanlands mest uppmärksammade spelmän. Snart kommer han bl a på skiva hos Rikskonserter. Men skulle hans magdeburgerspel godkännas av juryn för Zornmärket — spelmännens finaste utmärkelse!

Om det och mycket annat går diskussionen hög bland Sörmlands spelmän och övriga organisationer som har att organisera en av landets största sammandragningar av spelmän och dansare.

Det är den 11—17 juni som Södertälje blir värd för en helt unik folklore-vecka, den största satsningen hittills på vårt gamla, folkliga kulturarv.

SIDAN 4

Sörmlands spelmän i debatt:

”Låt södertäljeborna lyssna till zornmärkesuppspelningen i år!”

● En intressant intern debatt har tagit fart inför sommarens stora spelmansvecka i Södertälje — den 11—17 juni — en folklorevecka med digert innehåll. Diskussionen gäller bl a om spelmansveckans uppspelningar för det s k Zornmärket skall vara offentliga eller inte. Det är en debatt som just nu skakar de inblandade organisationerna — Klart att uppspelningarna skall vara offentliga! Det är risk att spelmännen spelar kryckigt annars om de bara har en publik av några allvarliga jurymän, säger Södermanlands spelmansförbunds unge och entusiastiske ordförande Arne Blomberg — och får medhåll även av Sörmländska Ungdomsringen. Det är i år 50 år sedan man hade den första Zornmärkesuppspelningen i Södertälje.

Södermanlands Spelmansförbund och Sörmländska Ungdomsringen har genom sina ordföranden Arne Blomberg och o Sune Åberg i en skrivelse i slutet av september vänt sig till riksstyrelsen för Svenska Ungdsomringen för bygdekultur.

I skrivelsen framför de sina förslag till ändringar inför sommarens Zornmärkesuppspelning i Södertälje:

■ 1. De önskar en regional representant i bedömningsjuryn — därför att den sörmländska folkmusikens speciella dialekt bör bedömas av experter just på detta område.

I Norge har man liknande uppspelningar inför en jury sammansatt av representanter från olika delar av landet!

■ 2. Vid. Zornmärkesuppspelningarna samlas de bästa representanterna för svensk folkmusik. Föregångsmän som Anders Zorn och Nils Andersson ansåg det sjävklart att det vid uppspelningarna skulle finnas en möjlighet att påverka den unga generationen av folkmusiker.

När folkmusiken nu går en ny storhetstid till mötes bör inte denna möjlighet att slå en länk mellan gamla spelsätt och nya generationer spelmän försittas — anser Arne Blomberg och Sune Åberg.

— Vi ser det som naturligt att uppspelningarna öppnas för allmänheten.

■ 3. De önskar även att få ta del av bandinspelningar från tidigare uppspelningstillfällen — för att förbereda Sveriges Radio på ett program kring Zornmärkes-uppspelningarna samt för att kunna använda det sörmländska materialet som en stilbildande faktor — när man skall lära upp nya, sörmländska spelmän!

Svenska ungdomsringens rikskansli anser att det skulle bli svårt att genomföra offentliga märkesuppspelningar. Det skulle innebära ökad psykologisk press på de uppspelande spelmännen — samt försvåra juryns arbete och kontakt med de uppspelande.

DISKUSSIONEN SOM INTE BLEV AV

Arne Blomberg i Sörmlands spelmansförbund svarade med att inbjuda till ett diskussionsmöte i fredags — den 12 januari på Menuett i Södertäljes Folkets hus — med deltagare från bl a Zornnämnd och Zornjury, Svenska Ungdomsringens för bygdekultur VU, Sörmländska Ungdomsringen, Södermanlands spelmansförbund samt Södertäljes kulturnämnd.

I sista stund avblåstes dock diskussionen då inte alla organisationer önskade deltaga.

Men debatten går ändå vidare kring sommarens orZnmärkesuppspelning i Södertälje!

”SPELMÄN SKALL HA PUBLIK!”

— Det är alldeles självklart att Zornmärkesuppspelningen skall vara offentlig, understryker Arne Blomberg, själv södertäljebo. Det är i år 50 år sedan vi hade vår första uppspelning här i Södertälje.

Och det är klart att många spelmän kan komma att spela ”kryckigt” inför bara några allvarliga jurymän. Spelmän är ju vana att spela inför publik,ha en direkt publikkontakt.

I Norge har man offentliga märkesuppspelningar inför publik. Nu vill de norska spelmännen också ha dansare till sitt spel!

TUMMEN NED FÖR DRAGSPEL?

— Men det finns många andra, aktuella problem för Zornmärkesjuryn — med Jan Ling, Ture Gudmunsson, Röjås Johan och suppleanterna Olé Hjörth och Sven Berger. Vilken form av spelning skall man egentligen uppmuntra? Vilka begränsningar i instrumenten skall man göra? Kan man spela upp på dragspel eller munspel? Hur ställer sig juryn om t ex en skicklig dragspelare som Wappersta Lasse skulle ställa upp för märkesspel?

Det här är en aktuell diskussion för alla spelmän som vi kommer att följa upp i de sörmländska spelmännens egen tidning ”Sörmlandslåten”!

(Ett gott råd till alla intresserade av folkmusik: prenumera på ”Sörmlandslåten”! Det är en av landets bästa tidskrifter för folkmusik. I den kan man följa den dagsaktuella debatten kring folkmusikens nya målsättningar).

CHRISTER DUKE